

Recenze knihy „Molekulární genetika v onkologii“

autoři Lenka Foretová, Marek Svoboda, Ondřej Slabý a kol., Mladá fronta

Büchler T.

Renomovaní autoři z brněnských pracovišť připravili kvalitní monografii, která se týká velmi aktuálního tématu molekulární genetiky v onkologii. Využití molekulární genetiky v diagnostice a léčbě nádorů je vysoce dynamický obor a i specializovaní lékaři mají často problém držet krok s nejnovějším vývojem technologií a poznatků.

V šesti kapitolách autoři poskytují přehled nejdůležitějších metod a jejich aplikací v onkologii solidních nádorů, nádorové patologie, farmakogenetice, hematatoonkologii a v onkologii hereditárních nádorů. Kniha je psaná přehlednou a srozumitelnou formou, ale poskytuje i možnost hlubšího ponoru do příslušných okruhů a obsahuje relativně rozsáhlé citace.

V kapitole 1 (Úloha molekulární genetiky v onkologii) autoři poskytují stručný úvod do problematiky prediktivní onkologie a zabývají se nejdůležitějšími prediktory pro systémovou léčbu solidních nádorů. Kapitola 2 (Molekulární patologie v onkologii) je věnovaná hlavně popisu nejčastěji používaných metod molekulární onkologie z pohledu laboratorního. Farmakogenetika v onkologii (kapitola 3) popisuje vybrané molekulární mechanismy ovlivňující účinek systémové onkologické terapie. Kapitola 4 (Molekulární genetika v hematatoonkologii) se zabývá molekulární podstatou hematologických malignit, které patří v tomto ohledu k nejlépe prozkoumaným ze všech maligních onemocnění. Kapitola 5 (Hereditární nádorová onemocnění) je věnována principům genetického testování v onkologii a charakterizaci nejvýznamnějších hereditárních nádorových syndromů. Závěrečná ka-

pitola Perspektivy molekulární genetiky v onkologii pak popisuje některé novější možnosti molekulárně-genetické analýzy a nastiňuje možnosti individualizace onkologické terapie, což je nepochybně trend, k němuž onkologie jako celek směřuje. Autoři také odlehčeně popisují, jaká by měla být onkologie roku 2060. Samozřejmě predikce v tomto oboru jsou snad ještě těžší než jinde, tím spíše v horizontu 46 let (pro srovnání před 46 lety – v roce 1968 – byly právě publikovány kurativní režimy pro Hodgkinův lymfom, tedy první kurativní onkologická systémová léčba vůbec).

Jednou z nevýhod psaní o molekulární genetice je, že hrozí rychlé stárnutí textu. Autoři se tomuto úskalí moudře vyhnuli tím, že málokdy přímo popisují/citují výsledky provedených studií a svoje texty zakládají spíše na popisu molekulární podstaty nádorů a metabolických pochodů – a tyto poznatky budou jistě aktuální ještě mnoho let, i když se budou rozšiřovat a doplňovat.

Pro budoucí vydání knihy by stálo za zvážení doplnit ještě kapitolu o významu molekulární genetiky v radiační onkologii, kterou autoři v tomto vydání úplně opomíjejí. Molekulární biologie se postupně uplatňuje i v této specializaci, i když její význam může být někdy zastíněn technologickým pokrokem v oblasti radioterapeutických přístrojů.

Kniha bude asi nejvíce využívána odborníky, kteří potřebují ve své každodenní praxi překračovat hranici mezi klinikou a vědou a potřebují získat rychlou orientaci v problematice. Jsou to hlavně kliničtí onkologové a hematologové, patologové a výzkumníci zabývající se zá-

kladní a preklinickou molekulární onkologií. Mohu z vlastních zkušeností říct, že tyto skupiny odborníků, ač mají společný cíl, často trochu hůře jeden druhého chápou. Právě jejich vzájemné komunikaci a porozumění by mohlo napomoci přečtení této monografie. Dále vidím potenciál této knihy ve výuce na lékařských a přírodovědeckých fakultách, i když její plný rozsah překračuje požadavky normálně kladené na studenty.

Závěrem si lze jen přát, aby poznatky molekulární genetiky ještě více přispívaly k individualizaci onkologické léčby k prospěchu našich pacientů – k tomu tato publikace jistě přispěje.

*doc. MUDr. Tomáš Büchler, Ph.D.
Onkologická klinika 1. LF UK
a Thomayerova nemocnice, Praha*